

WORLD TRADE ORGANIZATION

Inter-Parliamentary Union

For democracy. For everyone.

За демократију. За свима.

inter-parlementaire unie

รายงานการประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก ประจำปี ๒๕๕๙ (2016 Annual Session of Parliamentary Conference on the WTO)

ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙

ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

หน้า

รายนามคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.....	๑
กำหนดการประชุม.....	๒
พิธีเปิดการประชุม.....	๕
การนำเสนอรายงานและการอภิปรายเรื่อง “การค้าเพื่อการพัฒนาภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี”	๗
การสนทนาเชิงนโยบายกับนักเจรจาองค์การการค้าโลกและผู้แทนระดับสูงขององค์การการค้าโลก	
หัวข้อ เรื่อง “องค์การการค้าโลกในยุคของข้อตกลงการค้าในระดับมหภาค”	๑๓
การปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “ภารกิจภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี : ผลสะท้อนที่มีต่ออนาคต	
ขององค์การการค้าโลก”	๑๖
การบรรยายสรุป หัวข้อ “การออกกฎหมายว่าด้วยข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้า”	๑๘
การอภิปรายหัวข้อย่อย “การค้าในฐานะเป็นตัวขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางสังคม : มิติด้านเพศภาวะ” ..	๑๙
การบรรยายสรุป เรื่อง “ปัญหาของระบบการระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก”	๒๐
การหารือและรับฟังบรรยายสรุปจากเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก	
และองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ณ นครเจนีวา.....	๒๒

ภาคผนวก

เอกสารผลลัพธ์การประชุม

ถ้อยแถลงในหัวข้อ “Making trade work for development after Nairobi”

รายงาน
การประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก ประจำปี ๒๕๕๙
(2016 Annual Session of the Parliamentary Conference on the WTO)
ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙
ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

การประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก ประจำปี ๒๕๕๙ (2016 Annual Session of the Parliamentary Conference on the WTO) จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ สำนักงานองค์การการค้าโลก นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ด้วยความร่วมมือระหว่างสหภาพรัฐสภาและสภายุโรป ภายใต้หัวข้อหลักเรื่อง “อนาคตขององค์การการค้าโลก” (What future for the WTO?) โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นจำนวน ๓๒๖ คน จากรัฐสภา ๖๐ ประเทศ (เป็นผู้เข้าร่วมประชุมจากรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ๒๑๔ คน และเป็นผู้สังเกตการณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๑๒ คน)

คณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติเข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย

๑. นายพีระศักดิ์ พอจิต	- รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่สอง
- หัวหน้าคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๒. พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร	- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ประธานคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๓. นายอิสระ ว่องกุศลกิจ	- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ที่ปรึกษาคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๔. นายวิฑูรย์ บุญญสวัสดิ์	- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- โฆษกคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๕. พลอากาศเอก สุชาติพงษ์ โกมุทานนท์	- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- กรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๖. นายสายสิทธิ์ เจตสิกทัต	- เลขานุการรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่สอง
๗. นายมณฑล นพวงศ์	- ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานสหภาพรัฐสภา
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- เลขานุการคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๘. นางสาวปัทมา ทงสัมฤทธิ์ - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
 กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา
 สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๙. นางสาวนිරันท์ สังข์โต - ผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
 กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา
 สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๑๐. นายกฤษฎา เปี่ยมพงศ์สานต์ - ผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 - ผู้ชำนาญการของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 (นายอิสระ ว่องกุศลกิจ)

กำหนดการประชุม

วันจันทร์ที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๘.๐๐ นาฬิกา ➤ ลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุม

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๓๐ นาฬิกา ➤ พิธีเปิดการประชุม

- Mr. Krister Örnfjäder สมาชิกรัฐสภา (สวีเดน) ประธานร่วมในการประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก
- Mr. Bernd Lange ประธานคณะกรรมการว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศแห่งสภายุโรป
- Mr. Herald Neple เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งนอร์เวย์ ประจำองค์การการค้าโลก ประธานคณะมนตรีใหญ่แห่งองค์การการค้าโลก

เวลา ๑๕.๓๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา ➤ การนำเสนอรายงาน และการอภิปราย เรื่อง “การค้าเพื่อการพัฒนาภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี” (Making trade work for development after Nairobi)

คณะผู้นำเสนอรายงาน

- Mr. Paul Rübig สมาชิกสภายุโรป
- Mr. Anurag Singh Thakur สมาชิกรัฐสภา (อินเดีย)
- Mr. Helmut Scholz สมาชิกสภายุโรป
- Mr. Dennis Dumisani Gamede สมาชิกรัฐสภา (แอฟริกาใต้)

เวลา ๑๖.๓๐ - ๑๘.๐๐ นาฬิกา ➤ การสนทนาเชิงนโยบายกับนักเจรจาองค์การการค้าโลกและผู้แทนระดับสูงขององค์การการค้าโลกหัวข้อเรื่อง “องค์การการค้าโลกในยุคของข้อตกลงการค้าในระดับมหภาค” (WTO in the era of mega-regional trade agreements)

ผู้อภิปรายรับเชิญ

- **Mr. Daniel Blockert** เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งสวีเดน ประจำองค์การการค้าโลก ประธานคณะกรรมการการองค์การการค้าโลก ว่าด้วยข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาค
- **Mr. Marc Vanheukelen** เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งสหภาพยุโรปประจำองค์การการค้าโลก
- **Mr. Amr Ramadan** เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งอียิปต์ ประจำองค์การการค้าโลก
- **Mr. Junichi Ihara** เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งญี่ปุ่นประจำองค์การการค้าโลก
- **Mr. Fernando De Mateo Y Venturini** เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งเม็กซิโกประจำองค์การการค้าโลก

ผู้ดำเนินรายการ

- **Mr. Bernd Lange** ประธานคณะกรรมการว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศแห่งสหภาพยุโรป ประธานร่วมการประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก

เวลา ๑๘.๐๐ – ๑๙.๓๐ นาฬิกา ➡ งานเลี้ยงรับรองเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้เข้าร่วมการประชุม

วันอังคารที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙

เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๑.๐๐ นาฬิกา ➡ ปาฐกถาพิเศษ โดย **Mr. Karl Brauner** รองผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลก เรื่อง “ภารกิจภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี : ผลสะท้อนที่มีต่ออนาคตขององค์การการค้าโลก” (Post-Nairobi work: reflections on the future of the WTO)

เวลา ๑๑.๐๐ – ๑๑.๒๐ นาฬิกา ➡ การบรรยายสรุปเรื่อง “การออกกฎหมายว่าด้วยข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้า” (Enacting the Trade Facilitation Agreement)

องค์ปาฐก

- **Ms. Nora Neufeld** (เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการองค์การการค้าโลก)

เวลา ๑๑.๒๐ – ๑๓.๐๐ นาฬิกา ➡ การอภิปราย (ต่อ) เรื่อง “การค้าเพื่อการพัฒนาภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี” (Making trade work for development after Nairobi)

เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๕.๐๐ นาฬิกา ➡ พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๖.๓๐ นาฬิกา ➡ การอภิปรายหัวข้อย่อย เรื่อง “การค้าในฐานะเป็นตัวขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางสังคม : มิติด้านเพศภาวะ” (Trade as a vehicle of social progress: The gender perspective)

ผู้ร่วมอภิปราย

- Ms. Nurhayati Ali Assegaf สมาชิกรัฐสภาอินโดนีเซีย
- Mr. Azam Swat สมาชิกวุฒิสภาปากีสถาน
- Ms. Arancha González ผู้อำนวยการบริหารองค์การการค้าระหว่างประเทศ
- Ms. Noraini Ahmad สมาชิกรัฐสภามาลาเลเซีย

ผู้ดำเนินรายการ

- Ms. Inmaculada Rodriguez-Piñero Fernández
สมาชิกสภายุโรป

เวลา ๑๖.๓๐ – ๑๗.๐๐ นาฬิกา ➡ การบรรยายสรุป เรื่อง “ปัญหาของระบบการระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก” (The riddles of the WTO dispute settlement system)
องค์ปาฐก

- Ms. Velerie Hughes (เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการองค์การการค้าโลก)

เวลา ๑๗.๐๐ – ๑๗.๓๐ นาฬิกา ➡ ปิดการประชุม และรับรองเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม

การประชุมประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ จำนวน ๕ เรื่อง ดังนี้

- การค้าเพื่อการพัฒนาภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี (Making trade work for development after Nairobi)
- องค์การการค้าโลกในยุคของข้อตกลงการค้าในระดับมหภาค (WTO in the era of mega-regional trade agreements)
- การบัญญัติกฎหมายว่าด้วยข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Enacting the Trade Facilitation Agreement)
- การค้าในฐานะเป็นตัวขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางสังคม : มิติด้านเพศภาวะ (Trade as a vehicle of social progress: The gender perspective)
- ปัญหาของระบบการระงับข้อพิพาท (The riddles of the WTO dispute settlement system)

สาระสำคัญของการประชุม
วันจันทร์ที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

คณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นำโดย นายพีระศักดิ์ พอจิต รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่สอง พร้อมด้วยพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นายอิสระ ว่องกุศลกิจ ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นายวิฑูรย์ บัญญัติ ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และพลอากาศเอก สฤษดิ์พงษ์ โกมุทานนท์ ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เข้าร่วมการประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก ประจำปี ๒๕๕๙ (2016 Annual Session of the Parliamentary Conference on the WTO) โดยมีสมาชิก-

รัฐสภาจากทั่วโลก จำนวน ๓๒๖ คน จากรัฐสภา ๖๐ ประเทศ เข้าร่วมการประชุมซึ่งจัดขึ้นร่วมกันระหว่าง สหภาพรัฐสภาและสภายุโรป

พิธีเปิดการประชุม

การประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก ประจำปี ๒๕๕๙ เริ่มต้นด้วยการกล่าวสุนทรพจน์ของบุคคลสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

Mr. Krister Örnfjäder สมาชิกรัฐสภาสวีเดน ประธานร่วม ในการประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก

บรรยากาศในที่ประชุม ณ สำนักงานองค์การการค้าโลก นครเจนีวา

(๑) Mr. Krister Örnfjäder สมาชิกรัฐสภาสวีเดน ประธานร่วมในการประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก กล่าวโดยมีใจความสำคัญว่า องค์การการค้าโลกมีวัตถุประสงค์ยึดถือหลักนิติธรรมในการค้าระหว่างประเทศ ช่วยจัดความยากจนและสร้างความมั่งคั่งโดยการลดอุปสรรคทางการค้าระดับโลก ดังนั้น สหภาพรัฐสภาและสภายุโรปจึงได้ร่วมกันจัดตั้งกลไกในการตรวจสอบการทำงานขององค์การการค้าโลกขึ้นมา การประชุมนี้ นับเป็นเวทีในการหารือระหว่างผู้บัญญัติกฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญในประเด็นการค้าและการพัฒนา ระหว่างประเทศกับผู้เจรจาจากรัฐบาลที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการหารือในองค์การการค้าโลก ซึ่งหลายปีที่ผ่านมาได้พิสูจน์ให้เห็นถึงคุณค่าของเวทีดังกล่าวนี้ โดยเป็นโอกาสที่สมาชิกรัฐสภาใช้ในการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาการค้าพหุภาคี สำหรับนักการทูตและผู้เชี่ยวชาญทางการค้าและเป็นโอกาสในการอธิบายให้กับผู้บัญญัติกฎหมายทราบถึงความท้าทายในกระบวนการเจรจาและการประนีประนอมที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเทคนิค ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญให้กับรัฐสภาในการให้สัตยาบันต่อความตกลงทางการค้า ซึ่งหากไม่มีการภาคยานุวัติเข้ากับกฎหมายภายในและการควบคุมดูแลอย่างเข้มข้น ข้อตกลงทางการค้าจะไม่มีที่น่าเชื่อถือและด้อยประสิทธิภาพ

(๒) Mr. Bernd Lange ประธานคณะกรรมการสิทธิการว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศแห่งสภายุโรป กล่าวโดยมีใจความสำคัญว่า การที่ได้เห็นสมาชิกรัฐสภาจำนวนมากจากทุกมุมโลกเข้าร่วมการประชุมครั้งนี้แสดงถึงความสำคัญของนิติรัฐสภาในกิจการขององค์การการค้าโลกและยังแสดงถึงความสนใจของ

สมาชิกรัฐสภาที่มีต่อนโยบายการค้าอีกด้วย ซึ่งผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งถือเป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างพลเมืองและผู้มีอำนาจตัดสินใจ ที่ถ่ายทอดความเห็นของประชาชนในเขตเลือกตั้งไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเจรจาข้อตกลง ทำหน้าที่ตรวจสอบรัฐบาลและให้มั่นใจว่าข้อกังวลต่าง ๆ จะได้รับฟังและนำไปพิจารณา ทั้งนี้ สาธารณชนให้ความสนใจกับข้อตกลงทางการค้าเพิ่มมากขึ้น พวกเขาต้องการทราบว่าจะมีการตัดสินใจเรื่องใดและใครเป็นผู้ตัดสินใจ และยังขยายไปถึงการตัดสินใจในองค์การการค้าโลกด้วย ทั้งนี้ การเจรจาการค้าจำเป็นต้องมีความโปร่งใสและให้ประชาชนเข้าถึงได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพูดถึงอนาคตขององค์การการค้าโลกและประเด็นภายหลังไนโรบี ตนเห็นว่าการประชุมระดับรัฐมนตรี ณ กรุงไนโรบีนั้นมีหลายประเด็นสำคัญที่สามารถตกลงกันได้ อย่างไรก็ตาม กระบวนการที่นำไปสู่การบรรลุข้อตกลงได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในการเจรจาทางการค้า ดังนั้น องค์การการค้าโลกควรทบทวนกระบวนการและวิธีการทำงานเพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งนี้ในอนาคต สำหรับสมาชิกรัฐสภาควรมีส่วนร่วมในการเจรจากรณีนำไปปฏิบัติ อาทิ ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation Agreement) ยังต้องการให้อีก ๒๐ ประเทศให้สัตยาบันก่อนที่จะมีผลบังคับใช้ เป็นต้น สมาชิกองค์การการค้าโลกจำเป็นต้องดำเนินการตามพันธกรณีที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุดในด้านการค้าบริการหรือพัฒนาสูงกว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า

← Mr. Bernd Lange ประธาน
คณะกรรมการการค้า
ระหว่างประเทศแห่งสภายุโรป

Mr. Harald Neple เอกอัครราชทูต
ผู้แทนถาวรนอร์เวย์ประจำองค์การ
การค้าโลก นครเจนีวา →

(๓) Mr. Harald Neple เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรนอร์เวย์ประจำองค์การการค้าโลก กล่าวโดยมีใจความสำคัญว่า สมาชิกรัฐสภามีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างองค์การการค้าโลกและประชาชนในเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์หลักจากการดำเนินการในองค์การการค้าโลก เป็นที่ทราบดีว่าความตกลงต่าง ๆ จะต้องผ่านรัฐสภา อาทิ ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้า และข้อตัดสินใจเกี่ยวกับการแข่งขันการส่งออก อย่างไรก็ตาม กระบวนการที่นำไปสู่การบรรลุข้อตกลงในการประชุมระดับรัฐมนตรีได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกควรหลีกเลี่ยงมิให้เกิดซ้ำอีกโดยการเน้นย้ำถึงความจำเป็นในเรื่องความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในการเจรจาทางการค้า หากประเทศสมาชิกทั้งหมดร่วมมือกันและมีเจตจำนงทางการเมืองที่จะทำให้เกิดฉันทามติในการเจรจาขององค์การการค้าโลก นอกจากนี้ การติดตามผลลัพธ์จากการเจรจានับเป็นเรื่องสำคัญ และจากการที่เศรษฐกิจโลกเติบโตเชิงซ้ำจึงจำเป็นต้องเร่งให้การค้าก้าวหน้ามากขึ้น ในการประชุมที่กรุงไนโรบีบรรดารัฐมนตรีให้สัญญาที่จะสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบบการค้าพหุภาคี

เพื่อสร้างความมั่งคั่งและความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่ประเทศสมาชิก รวมทั้งประกันว่าประเทศกำลังพัฒนาและพัฒนา น้อยที่สุดจะมีส่วนแบ่งในความเติบโตทางเศรษฐกิจโลกโดยคำนึงถึงความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศเหล่านี้ ดังนั้น เราจึงหวังว่าสมาชิกรัฐสภาจะมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการอภิปรายเกี่ยวกับการสร้าง ความแข็งแกร่งให้แก่องค์การการค้าโลกและทำหน้าที่ในการเจรจา รวมทั้งสนับสนุนกระบวนการและช่วย แสวงหาแนวทางร่วมกันสำหรับการประชุมระดับรัฐมนตรีและหลังจากนั้น องค์การการค้าโลกจึงจะตอบสนอง ต่อความต้องการของประเทศสมาชิก ดังนั้น ข้อมูลจากสมาชิกรัฐสภาและจากรัฐบาลที่มีต่อองค์การการค้าโลก จึงมีส่วนช่วยเหลือในการสร้างความเข้าใจ บทบาทของสมาชิกรัฐสภามีส่วนช่วยให้องค์การการค้าโลกสามารถ พัฒนาการอบการการค้าโลกให้สามารถคาดคะเนได้ มีความมั่นคงและโปร่งใส รวมทั้งช่วยในการพัฒนาระบบการค้า พหุภาคีให้สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาความเป็นอยู่ของ ประชาชน

คณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นำโดย นายพีระศักดิ์ พอจิต รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่สอง เข้าร่วมการประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก ณ องค์การการค้าโลก นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

การนำเสนอรายงานและการอภิปรายเรื่อง “การค้าเพื่อการพัฒนาภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี” (Making trade work for development after Nairobi)

นาย Paul Rübig สมาชิกสภายุโรป อภิปรายว่า ผลลัพธ์ที่สำเร็จจากการเจรจาในการประชุม ระดับรัฐมนตรี ณ กรุงไนโรบี ได้ยืนยันถึง บทบาทสำคัญขององค์การการค้าโลกในความมี ธรรมชาติการการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะ ในสาขาการเกษตร อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ ต่อสมาชิกกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา อีกทั้ง การทำความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความรวดเร็ว ในการเจรจาแบบพหุภาคี ทั้งนี้ควรเน้นให้สมาชิก

ทุกประเทศได้มีส่วนร่วมกับการค้าแบบพหุภาคีโดยมีองค์การการค้าโลกเป็นศูนย์กลางสำหรับการเจรจาความตกลงหลายฝ่าย และควรเปิดให้มีการเจรจาภายในกรอบการดำเนินงานขององค์การการค้าโลกกับทุกประเทศที่เห็นชอบกับความรุดหน้าบางเรื่องในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการค้าโดยมุ่งหมายที่การพัฒนาระบบการค้าระหว่างประเทศให้มีขึ้นต่อไปเพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ นอกจากนี้ ในการเจรจาดังกล่าว หุ้นส่วนประเทศต่าง ๆ สามารถทำความตกลงทั้งในระดับภูมิภาคและระดับทวิภาคีโดยทำในลักษณะเป็นส่วนเพิ่มเติมขึ้นมามิใช่ในลักษณะของการใช้แทนหรือแทนที่การเจรจาแบบพหุภาคี ปัจจุบันอี-คอมเมิร์ซ (E-commerce) และการค้าดิจิทัลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและมีส่วนแบ่งตลาดในการค้าโลกที่เติบโตอย่างรวดเร็วมาก กลุ่มประเทศกำลังพัฒนายังได้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเชื่อมโยงเข้าสู่ตลาดโลกที่เมื่อสิบปีที่ผ่านมาไม่สามารถทำได้ ทั้งนี้ ในช่วงหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา วิธีการที่เราทำการค้ากันมีความเปลี่ยนแปลงไปในหลาย ๆ ทาง กิจกรรมทางเศรษฐกิจของโลกได้รับการจัดระเบียบโดยผ่านกระบวนการห่วงโซ่คุณค่าของโลก (global value chains) และเครือข่ายเชิงยุทธศาสตร์มากกว่าผ่านการขายระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายของแต่ละประเทศ ในปัจจุบัน สินค้าชั้นกลางสามารถทำการส่งออกได้ถึงเกือบร้อยละ ๖๐ ส่วนการบริการก็มีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติการของห่วงโซ่คุณค่าของโลกและเครือข่ายการผลิตระหว่างประเทศที่วันนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขนส่ง การสื่อสาร และการบริการทางธุรกิจอื่น ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีการเติบโตเร็วที่สุดในการค้าของโลก อีกทั้งในการผลิตนั้น สินค้าและบริการมีความสอดคล้องกันอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้ และจำเป็นต้องนำนโยบายขององค์การการค้าโลก รวมถึงการเจรจาการค้ามาพิจารณาโดยคำนึงถึงกฎเกณฑ์ในเรื่องการประเมินราคาศุลกากรด้วย ข้อตัดสินใจที่เกิดขึ้นในการประชุม ณ กรุงไนโรบีเรื่องกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีการให้สิทธิพิเศษทางการค้าสำหรับกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดนี้เป็นอีกก้าวหนึ่งที่เป็นการตัดสินใจไปในทิศทางที่ถูกต้องเพื่อให้กลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดนี้มีความสะดวกในการปฏิบัติตามได้ดียิ่งขึ้นและมีความโปร่งใสมากขึ้น ซึ่งอันที่จริงการทำให้กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้านี้มีความง่ายขึ้นนี้เป็นไปตามเป้าหมายทางการค้าภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอีกด้วย นอกจากนี้ เราต้องการแรงจูงใจและเครื่องมือใหม่ ๆ มาช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในการค้าของโลก เช่น การให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเพิ่มการคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้มีมากขึ้นและเพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันด้วย ทั้งนี้ การลดอัตรากำแพงภาษีแต่เพียงอย่างเดียวยังไม่เป็นแรงจูงใจเพียงพอ นี่จึงเป็นเหตุผลที่ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าจึงมีความสำคัญอย่างมาก

Mr. Anurag Singh Thakur สมาชิกวุฒิสภาอินเดีย ร่วมอภิปรายว่า การค้าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับการพัฒนา แนวคิดของการพัฒนาได้ฝังแน่นอยู่ในระบบขององค์การการค้าโลกและความตกลงมาร์ราเกซที่เป็นความตกลงในการจัดตั้งองค์การการค้าโลกได้กำหนดวาระในเรื่องเสรีภาพในทางการค้าและการส่งเสริมการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน โดยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการทำให้การค้ามีผลต่อการพัฒนานั้น บทบาทขององค์การการค้าโลกและสมาชิกขององค์การการค้าโลกมีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลที่ได้จากการประชุมระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก ครั้งที่ ๑๐ ณ กรุงไนโรบี อนึ่ง การเร่งการรวมตัวของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดให้เข้าสู่ระบบการค้าของโลกเป็นลักษณะเชิงบังคับ การจัดทำวาระการพัฒนารอบโดฮาและการปฏิบัติตามพันธะต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในข้อตัดสินใจของการประชุมระดับรัฐมนตรีดังกล่าวจึงถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์นี้ ทั้งนี้ การนำกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุดเข้าสู่ระบบการค้าของโลกนั้นมีปัจจัยที่ต้องคำนึงคือ การค้ามีผลกระทบต่อประเทศต่างๆ แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับขั้นตอนการพัฒนาของประเทศนั้น ๆ ซึ่งประเทศพัฒนาแล้ว ประเทศกำลังพัฒนา และประเทศพัฒนาน้อยที่สุด มีความแตกต่างในขีดความสามารถ หากไม่มีความเท่าเทียมกัน การค้าสามารถส่งผลกระทบต่อประเทศที่อยู่ในสถานะเสียเปรียบได้ ดังนั้น องค์การการค้าโลกในฐานะ

เป็นเวทีการเจรจาการค้าพหุภาคีจึงมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เกิดความมั่นใจว่าประเทศที่ทำการค้าทุกประเทศ จะมีความเท่าเทียมกันเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการค้าและการพาณิชย์ระหว่างประเทศที่มีเพิ่มมากขึ้น แนวคิดเรื่อง “ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดไม่ต้องตอบแทนประเทศพัฒนาแล้วในอัตราที่เท่ากัน” (Less than Full Reciprocity) ได้ถูกนำมาเข้ามาใช้ในกฎทางการค้าของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) เพื่อตอบโต้ผลกระทบอันไม่พึงประสงค์ของเสรีภาพทางการค้าที่มีต่อประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด แต่กระนั้นแนวคิดในเรื่อง “การปฏิบัติอย่างเป็นพิเศษและแตกต่าง” (Special and Differential Treatment) ในการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย ที่จะทำให้ประเทศกำลังพัฒนาเข้าถึงตลาดของประเทศพัฒนาแล้ว ก็ยังมีกฎเกณฑ์ทางการค้าอื่น ๆ ที่ยังทำให้ประเทศพัฒนาแล้วได้เปรียบอยู่ดี ด้วยเจตจำนงที่ต้องการจะให้เกิดความเท่าเทียมต่อประเทศกำลังพัฒนาและเพื่อปรับปรุงพัฒนาโอกาสในทางการค้าของกลุ่มประเทศนี้ การประชุมระดับรัฐมนตรี ณ กรุงโตฮา ในปี ๒๕๔๔ จึงได้มีการนำประเด็นการพัฒนานี้ขึ้นมาอภิปรายในลำดับต้น ๆ และคำนึงถึงความสำคัญของการพัฒนาในการเจรจาการค้าในองค์การการค้าโลก ซึ่งถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของการเจรจาการค้าที่เดียว การเจรจารอบโตฮาไม่ประสบผลสำเร็จนัก อันเนื่องมาจากช่องว่างระหว่างประเทศพัฒนาแล้วและกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา การสรุปรอบโตฮาตามที่กำหนดในปฏิญญาโตฮาจะมีผลในการแก้ไขประเด็นปัญหาต่าง ๆ จำนวนมากที่มีผลกระทบต่อประเทศกำลังพัฒนา และประเทศพัฒนาน้อยที่สุด แม้จะมีความท้อแท้จากผลการเจรจารอบโตฮา แต่ยังมีความหวังจากผลการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ ๙ ณ เมืองบาห์ลี ที่มีข้อตัดสินใจออกมาในเรื่องการอำนวยความสะดวกทางการค้า ประเด็นด้านการเกษตร และประเด็นด้านการพัฒนาที่เป็นของกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด แต่ภายหลังการประชุมพบว่าไม่มีพันธะผูกพันอยู่จริงในการแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาและการไม่ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด เนื่องจากสมาชิกบางประเทศมีความกระอัก-กระอ่วนใจที่จะปฏิบัติตามข้อผูกพันที่ตนให้ไว้ในผลการเจรจารอบโตฮาและการประชุมระดับรัฐมนตรีที่มีต่อมา หลังจากนั้น ดังนั้นหากจะให้ประสบผลสำเร็จแล้วมีทางเดียวคือมีการปฏิบัติตามข้อผูกพันโดยสมาชิก

สมาชิกขององค์การการค้าโลกส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนาและประเทศเหล่านี้ยังคงประสบกับปัญหาเรื่องการด้อยพัฒนาและขาดแคลนทรัพยากรต่าง ๆ ข้อกำหนดในรอบโตฮาประการหนึ่งคือการลดและจัดระเบียบการอุดหนุนสินค้าเกษตรของประเทศพัฒนาแล้ว สิ่งนี้จะช่วยจัดการบิดเบือนที่มีมาอย่างยาวนานในการค้าภาคการเกษตรของโลกและพัฒนาให้เกิดความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตสินค้าเกษตรในประเทศกำลังพัฒนา ขณะที่การสรุปวาระการพัฒนาการรอบโตฮาที่ประสบผลสำเร็จจะเป็นการปูทางในการขยายวาระทางการค้าในองค์การการค้าโลกให้กว้างขึ้นและเป็นการปูทางในการวางกฎเกณฑ์ข้อบังคับในอนาคต แต่การไม่ปฏิบัติตามเป็นสิ่งที่ยับยั้งการเจรจาการค้ารอบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเสมอ และผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดก็คือประเทศกำลังพัฒนาและกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด สำหรับการดำเนินการตามข้อตัดสินใจจากที่ประชุมระดับรัฐมนตรีอย่างเช่นที่กรุงไนโรบีนั้น มีข้อตัดสินใจในเรื่องการเกษตร ฝ่าย และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด แต่ยังมีความพยายามให้มีข้อกำหนดในเรื่องการนำประเด็นปัญหาใหม่ ๆ เข้าสู่ที่ประชุมเพื่อให้มีการอภิปราย โดยไม่สนใจวาระการพัฒนาการรอบโตฮาที่เจรจากันมามากกว่าทศวรรษแล้ว ที่ประชุมระดับรัฐมนตรี ณ กรุงไนโรบี ทำให้เห็นข้อเท็จจริงอย่างชัดเจนว่าข้อตัดสินใจที่ทำให้เกิดการเจรจาแบบพหุภาคีไม่ว่าในประเด็นใดจำต้องได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกทุกประเทศ ด้วยเหตุนี้ จึงมีการบังคับว่าข้อตัดสินใจในประเด็นที่เป็นผลประโยชน์ของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับการปฏิบัติตามจากประเทศต่าง ๆ ใน องค์การการค้าโลกอย่างจริงจัง

อินเดียขอให้สมาชิกองค์การการค้าโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกที่เป็นประเทศพัฒนาแล้วได้ดำเนินการตามข้อตัดสินใจจากที่ประชุมระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก กรุงไนโรบี ในเรื่อง “การปฏิบัติอย่างเป็นพิเศษและแตกต่าง” อินเดียเป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศที่ได้แจ้งเรื่องการปฏิบัติเป็นพิเศษให้แก่ประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดในเรื่องของการค้าบริการ ในด้านการบริการของประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการค้าบริการมากขึ้น อินเดียเป็นเพียงประเทศเดียวที่ได้เสนอให้มีการยกเว้นค่าธรรมเนียมวิชาอินเดียได้ดำเนินแผนการเรื่องสิทธิพิเศษทางพิกัดอัตราศุลกากรของสินค้าปลอดภาษีอากรสำหรับกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดในปี ๒๕๕๑ ตามปฏิญญาระดับรัฐมนตรี ณ ฮองกง เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๘ ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน ๓๑ ประเทศของกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดจากจำนวนทั้งหมด ๔๘ ประเทศ ได้รับประโยชน์จากแผนดังกล่าวนี้ ในจำนวนนี้ ๒๑ ประเทศ ที่ได้รับประโยชน์เป็นประเทศจากทวีปแอฟริกาและ ๑๐ ประเทศ จากภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก อินเดียเองได้ให้สัตยาบันต่อความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าในเดือนเมษายน ๒๕๕๙ เพราะอินเดียเชื่อว่าองค์การการค้าโลกจะแข็งแกร่งได้ก็ต่อเมื่อประเทศสมาชิกปฏิบัติตามพันธะผูกพันที่มีอยู่ ประสบการณ์ทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แสดงให้เห็นว่าการเติบโตทางการค้ามีความเชื่อมโยงกับการผลิตและโครงสร้างพื้นฐาน ดังนั้นเราควรดึงดูดการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและการผลิตเพื่อช่วยสนับสนุนการเติบโตของโลก อินเดียเป็นผู้สนับสนุนอย่างเข้มแข็งต่อระบบการค้าพหุภาคีที่มีลักษณะเปิด มีกฎเกณฑ์ และไม่แบ่งแยก องค์การการค้าโลกควรรักษาไว้ซึ่งความเป็นสถาบันทางพหุภาคีที่มีความก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ ข้อตัดสินใจที่เป็นผลจากการประชุมระดับรัฐมนตรี ณ กรุงไนโรบี จะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเร่งด่วนทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมสร้างระบบการค้าแบบพหุภาคีให้มีความเข้มแข็งต่อไป

Mr. Anurag Singh Thakur

สมาชิกรัฐสภาอินเดีย

Mr. Helmut Scholz สมาชิกสภายุโรป กล่าวอภิปรายว่า การประชุมระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก ครั้งที่ ๑๐ ณ กรุงไนโรบีทำให้เกิดมุมมองขององค์การการค้าโลก ในฐานะเป็นโครงสร้างทางสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงเชิงลึกในด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และการพาณิชย์ และยังเป็นคำตอบต่อสิ่งที่ท้าทายต่อประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกทุกประเทศในการทำให้วาระการพัฒนารอบโดฮา (DDA) จบสิ้นลงก่อนการจัดการต่อสิ่งที่ท้าทายใหม่ ๆ ที่จะเกิดกับระบบการค้าพหุภาคี งานในอนาคตของ องค์การการค้าโลก อาจแบ่งออกได้ ๒ แบบ คือ การทำหน้าที่ขององค์การการค้าโลกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระบบเศรษฐกิจและธรรมาภิบาลของโลก ซึ่งมีได้เน้นแค่เพียงการทำหน้าที่เจรจาแต่เพียงอย่างเดียว ในขณะที่มุมมองอีกด้านหนึ่งคือความต้องการแก้ไขปัญหาการทำหน้าที่เจรจาขององค์การการค้าโลก โดยเฉพาะในวาระการพัฒนารอบโดฮา ซึ่งการพิจารณาความตกลงบาทลที่ช่วยแก้ไขปัญหาค่าเจรจาที่ไม่คืบหน้าในรอบโดฮา แต่ขณะเดียวกันอีกด้านหนึ่งสมาชิกบางฝ่ายมีความไม่สะดวกใจในการที่จะเจรจาในรอบโดฮาต่อไปจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงนี้จะดึงทุกประเทศให้เข้าสู่ห่วงโซ่คุณค่าของโลก (global value chains) ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมาก การประชุม ณ กรุงไนโรบี เป็นการยืนยันความรับผิดชอบขององค์การการค้าโลก ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาค่าเจรจาในประเด็นที่เกี่ยวกับวาระการพัฒนารอบโดฮา

ที่ยังคงมีอยู่ แต่มีการสนับสนุนทางการเมืองที่น้อยลงและยังทำให้กรอบระยะเวลาในการบรรลุนั้นสั้นลงอีกด้วย จึงมีคำกล่าวว่า คำประกาศไนโรบี (Nairobi package) ได้ “effectively killed” วัตถุประสงค์พื้นฐานของการเจรจาขององค์การการค้าโลก ที่ต้องการพัฒนาปรับปรุงมุมมองทางการค้าของประเทศกำลังพัฒนา และประเทศโลกที่สามที่ยากจน หรือที่เรียกว่า “วาระการพัฒนา” ซึ่งสถานการณ์เศรษฐกิจของโลกในปัจจุบันมีความแตกต่างไปอย่างมาก

Mr. Helmut Scholz สมาชิกสภายุโรป

ยุคโลกาภิวัตน์และการปฏิวัติทางเทคโนโลยีมีความท้าทายและปัญหาที่เกี่ยวกับการพึ่งพากันในทางเศรษฐกิจของโลก รวมถึงผลกระทบที่มีต่อรูปแบบการค้าระหว่างประเทศและมาตรการการค้า กำไร และภาษี ซึ่งประเทศสมาชิกขององค์การการค้าโลกควรได้อภิปรายและกำหนดวิธีการเพื่อจัดการกับห่วงโซ่คุณค่า บทบาทของบริษัทข้ามชาติ และความจำเป็นเฉพาะสำหรับรูปแบบของกฎเกณฑ์การพัฒนาทางเศรษฐกิจในประเทศ ภูมิภาค และระดับนานาชาติ รวมทั้งความร่วมมือเชิงพาณิชย์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของวาระการพัฒนารอบโดฮา และเป้าหมายภายหลังปี ๒๕๕๘ ที่เป็นไปตามการพัฒนาทางเทคโนโลยีและทางเศรษฐกิจใหม่

วาระภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบีจะต้องเป็นการพัฒนาข้อเสนอและการแก้ไขปัญหาแบบพหุภาคีเชิงสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงมาตรฐานทางอุตสาหกรรม การจัดเก็บภาษี ทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงมลภาวะและมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองแรงงานและสิทธิของบุคคลและสิทธิทางสังคมอีกด้วย

Mr. Dennis Dumisani Gamede สมาชิกรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ กล่าวอภิปรายว่า ปฏิญญาไนโรบีแสดงให้เห็นพันธะหรือข้อผูกพันที่รุดหน้าจากการเจรจาในประเด็นต่าง ๆ ของรอบโดฮา วัตถุประสงค์ของประเทศแอฟริกาใต้และทวีปแอฟริกาคือการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง การนำเอาวิธีทางอุตสาหกรรมมาใช้ และการบูรณาการ แอฟริกาใต้ได้คัดค้านการตัดกำแพงภาษีทางอุตสาหกรรม อีกทั้งยังคัดค้านรูปแบบการเจรจาเปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรมปี ๒๕๕๑ และทางเลือกการลดกำแพงภาษีทางอุตสาหกรรมในปี ๒๕๕๘ ขณะที่มาตรการปกป้องพิเศษจะสามารถช่วยคุ้มครองเศรษฐกิจของแอฟริกาจากการนำเข้าอันไม่เป็นธรรม สิ่งที่สำคัญก็คือ ประเทศพัฒนาน้อยที่สุดบางประเทศในแอฟริกามีทรัพยากรจากเหมืองและมีสินค้าเกษตรมากที่สุดในโลก ในการประชุม ณ กรุงไนโรบี กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่ให้สิทธิพิเศษทางการค้าเป็นความสำเร็จที่งดงามและเป็นก้าวหนึ่งสำหรับการเปิดทางให้กับกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด

และเพื่อให้การค้าในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาสามารถดำเนินการต่อไปได้จะต้องมีการกำจัดความยากจน มีการสร้างงาน และมีการจัดการไม่รู้หนังสือ ทั้งนี้ องค์การการค้าโลกยังคงเป็นสถาบันสำหรับทุกประเทศในการเจรจาในประเด็นทางการค้า ซึ่งการประชุม ณ กรุงไนโรบีบรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างมากในเรื่องของความตกลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความตกลงด้านการเกษตร ข้อผูกพันต่อประเด็นที่ยังค้างอยู่ในการเจรจาอบโตซา และการอภิปรายเรื่องการปฏิบัติตามผลในเรื่องการแข่งขันการส่งออก

ในการนี้ นายอิสระ ว่องกุลกลกิจ ผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ร่วมอภิปรายในหัวข้อ “การค้าเพื่อการพัฒนาภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี” โดยกล่าวว่า “ในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา องค์การการค้าโลกยังมีอาจตอบสนองต่อประเด็นปัญหาเรื่องความไม่เท่าเทียมกัน อันได้แก่ ความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องรายได้ การสาธารณสุข การศึกษา และโอกาส ซึ่งส่งผลเชิงลบต่อความมีเสถียรภาพทางการเมืองและทางสังคม ประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกที่กำลังเผชิญกับปัญหาดังกล่าวนี้จะทำความตกลงในประเด็นด้านการค้าได้อย่างไร หากยังมีปัญหาความไม่เท่าเทียมและความไร้เสถียรภาพ จึงเป็นหน้าที่ขององค์การการค้าโลกและบรรดาประเทศสมาชิกที่จะดำเนินการเร่งรัดแก้ไขปัญหานี้ ให้เกิดความเสมอภาคกับทุกฝ่าย ด้วยเหตุนี้ เราต้องให้ความสำคัญในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านกายภาพและสังคมก่อนเป็นลำดับแรก ซึ่งจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือประเทศดังกล่าว โดยผ่านความร่วมมือระหว่างองค์การการค้าโลกกับองค์การให้ความช่วยเหลือ เช่น กลุ่มธนาคารโลก ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย และองค์กรด้านการค้าระหว่างประเทศ ในการนี้ เราจึงต้องเร่งให้มีการให้สัตยาบันต่อความตกลงและข้อตัดสินใจขององค์การการค้าโลกให้ครบทุกประเทศ รวมทั้งสร้างเสริมศักยภาพของสมาชิกรัฐสภา และเรียกร้องให้องค์การการค้าโลกทำงานร่วมกับประเทศที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันเพื่อดำเนินการให้สัตยาบันโดยเร็ว และหารือร่วมกับฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศที่ยังประสบปัญหาในโอกาสแรกด้วย”

นายอิสระ ว่องกุลกลกิจ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมอภิปรายในหัวข้อ “การค้าเพื่อการพัฒนาภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี”

การสนทนาเชิงนโยบายกับนักเจรจาองค์การการค้าโลกและผู้แทนระดับสูงขององค์การการค้าโลก หัวข้อเรื่อง “องค์การการค้าโลกในยุคของข้อตกลงการค้าในระดับภูมิภาค” (WTO in the era of mega-regional trade agreements)

Mr. Daniel Blockert เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งสวีเดนประจำองค์การการค้าโลก และประธานคณะกรรมการองค์การการค้าโลกว่าด้วยข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาค กล่าวอภิปรายว่า ปัจจุบันนี้ข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาค (Regional Trade Agreement – RTA) กำลังเป็นประเด็นอภิปรายในหมู่นักวิชาการ นักเจรจาการค้า รัฐบาลประเทศต่าง ๆ และองค์กรระหว่างประเทศ แต่ไม่ได้อภิปรายกันในองค์การการค้าโลก จึงมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาค (The RTA Exchange) ริเริ่มโดยธนาคารเพื่อการพัฒนา ระหว่างทวีปอเมริกา (Inter-American Development Bank) และองค์กรอื่น ๆ โดยจะเป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาค เช่น บทความวิชาการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดังนั้น ผู้ที่สนใจเรื่องข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาค สามารถเข้าชมได้ที่เว็บไซต์ www.rtaexchange.org

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการองค์การการค้าโลกว่าด้วยข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาคไม่มีการกล่าวถึงโครงสร้างของข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาค หรือหากมีการอภิปรายทางโครงสร้างเป็นเรื่องเฉพาะของภูมิภาค นั้น ๆ ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลสามประการ ได้แก่ (๑) เป็นเรื่องของขีดความสามารถของแต่ละประเทศ อีกทั้งยังมีบางประเทศที่ไม่ประสงค์จะทำข้อตกลงทางการค้าระดับภูมิภาค (๒) ยังมีความห่วงกังวลจากบางประเทศว่าเนื้อหาของข้อตกลงทางการค้าระดับภูมิภาคมีมากมายในองค์การการค้าโลกซึ่งอาจบั่นทอนการเจรจาพหุภาคีได้หากนำข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาคเข้ามา และ (๓) ข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาคยังคงเป็นทางเลือกอันดับรอง ซึ่งควรให้ความสำคัญกับการเจรจาองค์การการค้าโลกแบบพหุภาคีจะเป็นแนวทางที่ดีที่สุด

คณะกรรมการองค์การการค้าโลกว่าด้วยข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาค มีหน้าที่เฉพาะในการดำเนินการ (๑) ริเริ่มการหารืออย่างเป็นระบบ และ (๒) พยายามจัดตั้งกลไกชั่วคราวให้เป็นแบบถาวร ซึ่งตนไม่เห็นว่าจะมีประเทศใดคัดค้านในเรื่องดังกล่าวเพียงแต่จะมีความคิดเห็นแย้งขึ้นมาบ้างถึงวิธีการที่จะดำเนินการเท่านั้น สำหรับการหารืออย่างเป็นระบบในองค์การการค้าโลก ตนเห็นว่าเรื่องข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาคไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในทางตรงกันข้ามข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาคเป็นสิ่งที่ขยายขอบเขตและเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ เหตุผลหลักก็เนื่องจากข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาคนั้นดำเนินไปด้วยดี ทำให้มีการค้าและการเข้าถึงเพิ่มมากขึ้นและพัฒนาบทบาทการค้าในทางที่ไม่สามารถกระทำภายใต้องค์การการค้าโลกในปัจจุบันได้ ประมาณร้อยละ ๖๐ ของการค้าโลกได้ดำเนินการภายใต้กรอบการเจรจาแบบข้อตกลงการค้าระดับภูมิภาค

Mr. Marc Vanheukelen เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งสหภาพยุโรปประจำองค์การการค้าโลก กล่าวอภิปรายว่า สหภาพยุโรปมีบทบาททั้งทวิภาคีและพหุภาคี สหภาพยุโรปมีการเจรจาความตกลงเขตเสรีทางการค้าหรือ FTA จำนวน ๑๔ ความตกลง อย่างไรก็ตาม สหภาพยุโรปยังเชื่อในการเจรจาแบบพหุภาคีและเชื่อมั่นในโลกการค้าแก้ปัญหาขององค์การการค้าโลก เช่น เรื่องมาตรการในการอุดหนุน ซึ่งการเจรจา รอบโดฮาในรอบ ๑๕ ปี เราประสบปัญหาบางประการ และการเจรจານี้ได้มีความก้าวหน้ามากนักขณะที่เศรษฐกิจของโลกมีวิวัฒนาการอยู่ตลอด จึงเป็นเหตุผลที่การเจรจาแบบทวิภาคีและการเจรจาหลายฝ่ายสามารถแก้ไขปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวกับการเจรจาแบบพหุภาคีหรือ อาจเรียกได้ว่าเป็น “องค์การการค้าโลก Plus Plus” ความร่วมมือที่มีกฎเกณฑ์บังคับ การคุ้มครองผู้บริโภค และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ล้วนมีค่าและเป็นสิ่งสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ จึงมีการดำเนินการทั้งหมดที่กล่าวมาโดยวิธีแบบทวิภาคี ซึ่งการเจรจาแบบสองฝ่ายนี้มีความละเอียดแต่ขณะเดียวกันก็อาจมีผลเสียหากไปทำลายระบบการเจรจาแบบ

พหุภาคี ซึ่งไม่ควรจะปล่อยให้เกิดขึ้น สิ่งที่เราเจรจาแบบทวิภาคีหรือการเจรจาแบบหลายฝ่ายมักไม่ค่อยเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการค้า ประเด็นการเบี่ยงเบนทางการค้าเป็นเรื่องสำคัญอันดับต้น ๆ แต่ความตกลงทวิภาคีสสมัยใหม่นี้ส่วนใหญ่มีใจเรื่องของความร่วมมือในการวางกฎเกณฑ์และกฎระเบียบภายในประเทศ ดังนั้น จึงควรพิจารณาว่าการเจรจาการค้าในระดับทวิภาคีหรือข้อตกลงการค้าในระดับภูมิภาคเป็นส่วนที่ช่วยเสริมการเจรจาการค้าแบบพหุภาคีมากกว่าที่จะเป็นคู่แข่ง

Mr. Amr Ramadan
เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่ง
อียิปต์ประจำองค์การการค้าโลก

Mr. Amr Ramadan เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งอียิปต์ประจำองค์การการค้าโลก กล่าวอภิปรายว่า จากการประชุมระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก ครั้งที่ ๑๐ (MC 10) ณ กรุงไนโรบี รัฐมนตรีจากประเทศต่าง ๆ ได้ยืนยันถึงความจำเป็นในการทำให้เกิดความมั่นใจว่า ข้อตกลงการค้าในระดับภูมิภาค (RTAs) เป็นส่วนเสริมระบบการค้าแบบพหุภาคี มิใช่สิ่งที่มาใช้แทนกันซึ่งระบุอย่างชัดเจนในปฏิญญาการประชุมระดับรัฐมนตรี ณ กรุงไนโรบี และยังเสนอให้คณะกรรมการว่าด้วยข้อตกลงการค้าในระดับภูมิภาค (CRTA) ได้อภิปรายนัยยะที่เป็นระบบของระบบการค้าแบบพหุภาคีและความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การการค้าโลก จากงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการองค์การการค้าโลกตามความตกลงในระดับภูมิภาค พบว่าจำนวนร้อยละ ๖๐ ของความตกลงในระดับภูมิภาคมีพันธผูกพันในเรื่องของสินค้าและบริการ และจำนวนมากกว่าครึ่งมีกฎเกณฑ์เรื่องการลงทุน จึงเป็นเหตุที่ว่าทำไมความตกลงบางเรื่องถูกจำกัดในเรื่องการลดอุปสรรคในการขายสินค้า การตกลงแบบทวิภาคีเป็นการเปิดโอกาสให้เข้าถึงระบบการค้าที่นับวันจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกขององค์การการค้าโลกยังเป็นภาคีในความตกลงระดับภูมิภาคอย่างน้อยอยู่หนึ่งกลุ่ม ส่วนแบ่งของความตกลงการค้าระดับภูมิภาคเติบโตถึงร้อยละ ๔๐ ในปี ๒๕๕๗ เปรียบเทียบกับปี ๒๕๐๕ ที่เติบโตเพียงร้อยละ ๕ ปัจจุบัน ความตกลงทางการค้าในระดับภูมิภาค เช่น ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans Pacific Partnership – TPP) และการเจรจาหุ้นส่วนการค้าและการลงทุนข้ามแอตแลนติก (Transatlantic Trade and Investment Partnership – TTIP) เริ่มมีความสำคัญมากขึ้นเนื่องจากมีส่วนแบ่งทางการค้า ในเดือนเมษายน ๒๕๕๙ มีการให้สัตยาบันต่อความตกลงการค้าระดับภูมิภาคถึง ๖๒๕ ฉบับ ทั้งสินค้าและบริการ เศรษฐกิจของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยยะสำคัญ นับตั้งแต่มีการจัดตั้งองค์การการค้าโลกขึ้นในปี ๒๕๓๗ โดยเฉพาะในแง่ของการประสบสิ่งท้าทายต่าง ๆ ขณะเดียวกันอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่เกิดขึ้น โดยประเทศเหล่านี้เปลี่ยนจากผู้เดินตามกฎกลายเป็นผู้บัญญัติกฎ อย่างไรก็ตาม การค้าในระดับภูมิภาคมีผลต่อระบบการค้าแบบพหุภาคี ทั้งนี้ หากช่องว่างของข้อบังคับในระดับภูมิภาคกับ

การค้าระดับพหุภาคีมีมากเท่าใด บรรยากาศการค้าก็ยิ่งเลวร้ายลงเท่านั้น โดยเฉพาะประเทศเล็ก ๆ และประเทศที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเจรจาการค้าในระดับภูมิภาค อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่า เฉพาะในเวทีพหุภาคีเท่านั้นที่ประเทศขนาดเล็กหรือประเทศที่ยากจนจะสามารถมีสิทธิมีเสียงได้และข้อกังวลของประเทศเหล่านี้ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ตนมีข้อเสนอแนะต่อประเด็นนี้ ๔ ประการ คือ ๑) ความตกลงการค้าในระดับภูมิภาคโดยลักษณะแบ่งแยกกีดกันประเทศที่มีใช้สมาชิกซึ่งประเด็นนี้สามารถทำความตกลงแบบเปิดโดยอนุญาตให้บุคคลที่สามเข้ามามีส่วนร่วมได้ ๒) ให้มุ่งเน้นที่ประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการเจรจาในระดับมหภาค เช่น การใช้ TTIP เพื่อทำการค้ากับสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ๓) การทำกฎเกณฑ์ให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้และง่ายขึ้น และ ๔) ขยายการรับรองมาตรฐานสินค้าจากกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาโดยตนมีความเชื่อมั่นว่าหากประเทศเหล่านี้ได้เข้าทำความตกลงในระดับมหภาค จะถือเป็นความพยายามในการลดผลกระทบในเชิงลบต่อระบบการค้าแบบพหุภาคี ในการค้าระดับโลกจะต้องมีการเจรจาที่ชัดเจนและโปร่งใส องค์การที่ดูแลควบคุมการค้าแบบพหุภาคีเช่นองค์การการค้าโลกยังคงไว้ซึ่งแนวการค้าระดับโลกที่มีธรรมาภิบาล

◀ Mr. Junichi Ihara เอกอัครราชทูต
ผู้แทนถาวรแห่งญี่ปุ่นประจำองค์การการค้าโลก

Mr. Junichi Ihara เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งญี่ปุ่นประจำองค์การการค้าโลก กล่าวอภิปรายว่า ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ยึดมั่นทั้งใน GATT และองค์การการค้าโลกมาอย่างยาวนาน ในปี ๒๕๔๓ ตนดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการกององค์การการค้าโลกภายใต้กระทรวงการต่างประเทศของญี่ปุ่น และตนก็คัดค้านการทำความตกลงเสรีทางการค้าหรือ FTA ตลอดมา ต่อมาเมื่อตนได้มาประจำการที่เจนีวาในฐานะเอกอัครราชทูต ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ปัจจุบัน ญี่ปุ่นได้เห็นชอบและลงนามในความตกลงการค้าระดับภูมิภาคจำนวน ๑๖ ฉบับรวมถึงความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิกหรือ TPP ด้วย นโยบายของรัฐบาลญี่ปุ่นครอบคลุมเรื่องการค้าโดยการทำความตกลงการค้าระดับภูมิภาคประมาณร้อยละ ๗๐ ในปี ๒๕๖๑ ตนยอมรับว่าตอนที่ตนได้คัดค้านการทำความตกลงการค้าเสรีในปี ๒๕๔๓ นั้น ตนประมาณค่า FTA ไว้ค่อนข้างต่ำมาก ตนมีความเชื่อในอำนาจสูงสุดของระบบการค้าแบบพหุภาคีเป็นอย่างมากและคิดว่า การทำความตกลง FTA ไม่สามารถตระหนักถึงความสำคัญของเสรีภาพทางการค้า แต่ตอนนี้ตนมีความเข้าใจถึงความตกลง FTA และความตกลงในระดับภูมิภาคหรือ RTA แล้ว ไม่เพียงแต่การเข้าถึงตลาด หากแต่ยังได้มี

การกำหนดกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ โดยผ่านความตกลงการค้าในระดับภูมิภาคนี้ด้วยเช่น เรื่อง การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน คนทั่วไปมักจะกล่าวว่างค์การการค้าโลกและระบบการค้าแบบพหุภาคีและความตกลงการค้าระดับภูมิภาคควรจะเป็นส่วนเสริมและ RTA มีอาจมาแทนที่ระบบการค้าแบบพหุภาคีได้ ซึ่งก็เป็นความจริง แต่ตนคิดว่า สิ่งที่เราเรียกว่า “ความสัมพันธ์ทางอำนาจ” (Power relation) ระหว่างระบบการค้าแบบพหุภาคีและความตกลงการค้าระดับภูมิภาคนั้นกำลังเปลี่ยนแปลงไป เราต้องคำนึงถึงความจริงว่า สิ่งที่สำคัญสำหรับองค์การการค้าโลกคือการเรียนรู้ประสบการณ์จากความตกลงในระดับภูมิภาค สิ่งที่เราต้องการคือความสัมพันธ์แบบชนะด้วยกันทั้งสองฝ่ายระหว่างระบบการค้าแบบพหุภาคีและการทำความตกลงในระดับภูมิภาค

วันอังคารที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙

การปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “ภารกิจภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี : ผลสะท้อนที่มีต่ออนาคตขององค์การการค้าโลก” (Post-Nairobi work: reflections on the future of the WTO)

Mr. Karl Brauner
รองผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลก

Mr. Karl Brauner รองผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลก กล่าวปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “ภารกิจภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี : ผลสะท้อนที่มีต่ออนาคตขององค์การการค้าโลก” (Post-Nairobi work: reflections on the future of the WTO) โดยมีใจความสำคัญว่า ก่อนที่จะกล่าวถึงภารกิจภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี ขอตั้งข้อสังเกตเบื้องต้นเกี่ยวกับองค์การการค้าโลก ซึ่งตนรับผิดชอบในด้านการจัดการทั่วไป งบประมาณและการเงิน รวมถึงกลไกการยุติข้อพิพาทเบื้องต้น สมาชิกประเทศได้ใช้ประโยชน์จากกลไกดังกล่าวโดยมีการร้องเรียนกว่า ๕๐๐ คดี ในจำนวนนี้ มากกว่า ๑๐๐ คดี ที่การขอหารือขั้นต้นนำไปสู่

การหาทางออกร่วมกันอย่างสมานฉันท์ แสดงให้เห็นว่าเราทำงานอย่างรวดเร็วและคุ้มค่า ทั้งสองฝ่ายได้รับข้อตัดสินใจจากคณะผู้พิจารณา (The panels) ภายใน ๑๕ เดือน และจากองค์กรอุทธรณ์ (The Appellate Body) ภายใน ๙๐ วัน ซึ่งไม่มีระบบยุติธรรมด้านกฎหมายใดที่สามารถให้บริการได้อย่างรวดเร็วเช่นนี้ และการให้บริการไม่มีค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ องค์การการค้าโลกยังให้บริการเพิ่มเติมโดยไม่มีค่าธรรมเนียมมาเป็นเวลา ๗ ปี ในขณะที่เดียวกันได้โยกงบประมาณมาจากส่วนงานอื่นของสำนักงานเลขาธิการองค์การการค้าโลกมายังระบบการระงับข้อพิพาท และยังได้เพิ่มตำแหน่งอีก ๒๙ ตำแหน่ง ไปยังฝ่ายกฎหมายทั้งสองและสำนักงานเลขาธิการองค์กรอุทธรณ์ (The Appellate Body Secretariat) ซึ่งสำนักงานฯ ได้ดำเนินการตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นของประเทศสมาชิก พร้อมทั้งความต้องการให้ระบบการระงับข้อพิพาทมีเสถียรภาพ ซึ่งสำนักงานฯ ตอบสนองได้อย่างดี ซึ่งเห็นได้จากข้อเท็จจริงที่มีอัตราการตอบสนองที่มากกว่าร้อยละ ๙๐ อย่างไรก็ดี มีประเด็นในองค์กรอุทธรณ์เกิดขึ้นซึ่งต้องหาทางแก้ไข แต่ไม่ควรมองข้ามข้อเท็จจริงที่ว่าสำนักงานเลขาธิการฯ ประสบความสำเร็จและได้รับการชื่นชมมากยิ่งขึ้นตลอด ๒๐ ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ ยังมีความสำเร็จในการติดตามตรวจสอบนโยบายการค้าของประเทศสมาชิกเนื่องจากประเทศสมาชิกอยู่ภายใต้การทบทวนนโยบายการค้าโดยสำนักงานเลขาธิการฯ จัดทำรายงานข้อเท็จจริงที่มีการอภิปรายในบรรดาสมาชิกประเทศ และมีการตั้งประเด็นคำถามต่อประเทศนั้น ๆ อย่างไม่ลดละ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อนโยบายการค้าของประเทศต่าง ๆ องค์กรการค้าโลกติดตามตรวจสอบการใช้มาตรการกีดกันทางการค้า นับว่ามีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหามาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศต่าง ๆ นอกจากนั้น สำนักงานเลขาธิการฯ ยังมีส่วนร่วมต่อการวิจัยด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งไม่เพียงส่งผลกระทบต่ออารยธรรมทางวิชาการ แต่ยังมีต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนาและพัฒนาน้อยที่สุด นอกจากนั้น ยังมีความช่วยเหลือต่อกิจกรรมทางการค้าซึ่งช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาใช้ประโยชน์จากกฎข้อบังคับที่เป็นแนวทางสำหรับระบบการค้าพหุภาคี ดังนั้น หากกล่าวถึงภายหลังการประชุม ณ กรุงไนโรบี จะหมายถึงประเด็นเรื่องการเจรจา ส่วนตัวคิดว่าไม่ควรเน้นย้ำการเจรจาที่เกิดขึ้นในระหว่างการประชุมระดับรัฐมนตรี แต่การเจรจาต่าง ๆ ควรเกิดขึ้นในคณะกรรมการต่าง ๆ (Committee) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของสมาชิกองค์การการค้าโลกซึ่งเป็นคณะทำงานแบบถาวร และสำนักงานเลขาธิการฯ เป็นองค์กรขับเคลื่อนของประเทศสมาชิก จึงเป็นความมุ่งมั่นร่วมกันของประเทศสมาชิกที่จะตัดสินใจในอนาคตขององค์การการค้าโลก ประเทศสมาชิกจะต้องแก้ไขปัญหาอย่างถาวรในเรื่องการสำรองสินค้าคงคลังของรัฐเพื่อความมั่นคงทางอาหาร (Public stockholding for food security) การเร่งรัดให้การรับรองข้อเสนอมาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguard Mechanism) สมาชิกรัฐสมาชิกมีบทบาทแน่ชัดในการสรุปกระบวนการให้สัตยาบันต่อข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้า การนำความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Agreement) ไปปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังมีพัฒนาการต่าง ๆ ในองค์การการค้าโลก อาทิ การสร้างโอกาสการส่งออกใหม่ ๆ สำหรับผู้ให้บริการในกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ความมุ่งมั่นที่จะเจรจาประเด็นทางการค้าคงค้างจากการเจรจาอบโดฮา และการอภิปรายถึงสิ่งท้าทายใหม่ ๆ เช่น ข้อตกลงด้านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การค้าดิจิทัล การลงทุนระหว่างประเทศ รวมทั้งความสัมพันธ์กับองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของรัฐสภา เนื่องจากมีอิทธิพลสำคัญต่อรัฐบาลในประเทศต่าง ๆ ในฐานะเป็นเครื่องมือในการกำหนดและเปลี่ยนแปลงจุดยืนของรัฐบาลต่าง ๆ ดังนั้น คำแนะนำของสมาชิกรัฐสภาจึงมีคุณค่าและมีความสำคัญ

การบรรยายสรุป หัวข้อ “การออกกฎหมายว่าด้วยข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้า” (Enacting the Trade Facilitation Agreement)

◀ Ms. Nora Neufeld
เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
องค์การการค้าโลก

Ms. Nora Neufeld เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการองค์การการค้าโลก บรรยายสรุป หัวข้อ “การออกกฎหมายว่าด้วยข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้า” (Enacting the Trade Facilitation Agreement) โดยมีใจความว่า ข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้าเป็นประเด็นที่ต้องการการมีส่วนร่วมของสมาชิกรัฐสภา เพื่อให้ข้อตกลงดังกล่าวสามารถนำไปใช้ได้ โดยข้อตกลงนี้เกิดขึ้นในการประชุม ณ เมืองบาห์ลี เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ นับเป็นก้าวที่สำคัญ แต่ยังมีอุปสรรคที่ต้องก้าวข้าม คือการให้ความเห็นชอบต่อข้อตกลงจากสมาชิกประเทศให้ครบ ๒ ใน ๓ ของทั้งหมดเพื่อให้ข้อตกลงดังกล่าวมีผลบังคับใช้ สำหรับขั้นตอนภายหลังผ่านความเห็นชอบการให้สัตยาบันในข้อตกลงแล้วจะมีการยื่นตราสารการยอมรับ (Notification of acceptance) เพื่อแจ้งมายังองค์การการค้าโลก ทั้งนี้ การให้ความเห็นชอบการให้สัตยาบันในข้อตกลงนับเป็นกระบวนการทางกฎหมายภายในประเทศ (Domestic ratification) อันเป็นสิ่งท้าทายสำหรับองค์การการค้าโลกที่จะต้องดำเนินการส่งเสริม ช่วยเหลือและให้การแนะนำ ซึ่งในปัจจุบัน มีประเทศสมาชิกให้ความเห็นชอบจำนวน ๘๑ ประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของทั้งหมด ดังนั้น จึงต้องการให้สมาชิกรัฐสภาเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมเพื่อให้ข้อตกลงดังกล่าวมีผลบังคับใช้ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ ดังนี้ (๑) การเคลื่อนย้ายและการตรวจปล่อยสินค้าอย่างรวดเร็ว (๒) การลดค่าใช้จ่าย (รัฐบาล ผู้ค้า และผู้บริโภค) (๓) ความยั่งยืนและการปฏิรูปในแนวทางเดียวกัน และ (๔) การสร้างความโปร่งใส และสร้างบรรยากาศการค้าที่คาดคะเนได้และไม่เลือกปฏิบัติ นอกจากนี้ การนำข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้าไปปฏิบัติอย่างเต็มที่ที่จะช่วยลดค่าใช้จ่ายทางการค้าประมาณร้อยละ ๑๔.๓ และลดระยะเวลาในการนำเข้าได้มากกว่าหนึ่งวันครึ่ง รวมทั้งยังมีผลกระทบต่อธุรกิจขนาดเล็กและขนาดย่อมโดยเพิ่มการเข้ามีส่วนร่วมในทางการค้าและพัฒนาการเข้าสู่ตลาดการส่งออกได้ดียิ่งขึ้น

การอภิปรายหัวข้อย่อย “การค้าในฐานะเป็นตัวขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางสังคม : มิติด้านเพศภาวะ”
 (Trade as a vehicle of social progress: The gender perspective)

Ms. Inmaculada Rodriguez-Piñero
 สมาชิกสภายุโรป ผู้ดำเนินการอภิปราย

Ms. Inmaculada Rodriguez-Piñero สมาชิกสภายุโรป เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย หัวข้อ “การค้าในฐานะเป็นตัวขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางสังคม : มิติด้านเพศภาวะ” (Trade as a vehicle of social progress: gender perspective) ผู้ร่วมอภิปราย ประกอบด้วย (๑) Ms. Nurhayati Ali Assegaf สมาชิกรัฐสภา (อินโดนีเซีย) (๒) Mr. Azam Swat สมาชิกวุฒิสภา (ปากีสถาน) (๓) Ms. Arancha González ผู้อำนวยการบริหารศูนย์การค้าระหว่างประเทศ และ (๔) Ms. Noraini Ahmad สมาชิกรัฐสภา (มาเลเซีย) สมาคมรัฐสภาแห่งเครือรัฐ ทั้งนี้ ที่ประชุมได้รับฟังการอภิปรายซึ่งกล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการค้าระหว่าง บุรุษและสตรี โดยเน้นอภิปรายถึงความเสมอภาคระหว่างเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำมุมมองทางเพศภาวะ มาสู่ความตกลงและนโยบายการค้า ทั้งนี้ เศรษฐกิจที่ชาญฉลาด (Smart Economic) ควรให้สตรีมีส่วนร่วมทางการค้ามากขึ้น เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อาทิ การส่งเสริมให้สตรีเป็นเจ้าของที่ดินและการบริหารจัดการที่ดิน รวมถึงการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ ๕ ในการเสริมสร้างพลังให้แก่สตรี อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นปัญหาในเรื่อง (๑) การขาดการส่งเสริมจากรัฐบาลทั้งความช่วยเหลือด้านเทคนิคและการให้เงินสนับสนุน (๒) การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม โดยองค์การการค้าโลกควรให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในเรื่องความเสมอภาคทางเพศ นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้อภิปรายถึงแนวปฏิบัติที่ดี อาทิ การสร้างเสริมพลังให้แก่หญิงในทางการค้าและการมีส่วนร่วมในนโยบายการค้า การส่งเสริมความสามารถสตรีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การสนับสนุนทางการเงิน การสร้างความเป็นพันธมิตรของสตรีในชุมชน โดยเน้นย้ำบทบาทขององค์การการค้าโลกในการให้ความสำคัญต่อประเด็นความเสมอภาคทางเพศ

การบรรยายสรุป เรื่อง “ปัญหาของระบบการระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก” (The riddles of the WTO dispute settlement system) โดย Ms. Velerie Hughes จากเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการองค์การการค้าโลก

Ms. Velerie Hughes เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเลขาธิการองค์การการค้าโลก ได้กล่าวถึงเหตุผลที่การระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลกประสบความสำเร็จ เนื่องจากเหตุผล ๕ ประการ คือ

๑. มีการใช้ระบบการระงับข้อพิพาทนี้บ่อยครั้งเนื่องจากประชาชนมีความเชื่อมั่นในระบบดังกล่าว
๒. ประเทศสมาชิกขององค์การการค้าโลกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง มิใช่เฉพาะประเทศที่มีความร่ำรวยเท่านั้น
๓. ขอบเขตของประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญได้รับการแก้ไข โดยประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้มีใช้เรื่องเล็ก ๆ หากแต่เป็นประเด็นที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับนโยบายและการคลัง
๔. ระบบมีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเห็นผล
๕. ความตกลงการค้าระดับภูมิภาคต่าง ๆ มิได้แข่งขันกับการระงับข้อพิพาทของ องค์การการค้าโลก

Ms. Velerie Hughes เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเลขาธิการองค์การการค้าโลก

ขั้นตอนในกระบวนการระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. การปรึกษาหารือ (Consultation) : เมื่อเกิดปัญหาพิพาท คู่พิพาทจะต้องหาวิธีการระงับข้อพิพาทในเบื้องต้นก่อน หากคู่พิพาทไม่พยายามหาทางระงับในขั้นตอนนี้จะไม่สามารถดำเนินการในขั้นตอนที่ต่อไปได้ วิธีการปรึกษาหารือกันไม่ต้องขึ้นศาล คู่พิพาทเพียงมาพบเพื่อประชุมกัน ตั้งคำถามหรือข้อสงสัยแล้วหาทางแก้ปัญหานั้น ซึ่งปัญหาที่พิพาทอาจระงับไปในขั้นนี้ แต่ในกรณีที่ไม่สามารถหาทางระงับได้ คู่พิพาทสามารถดำเนินการในขั้นต่อไป

๒. จัดตั้งองค์คณะเพื่อพิจารณา (Panel) : คู่พิพาทจะปรากฏต่อหน้าองค์คณะ โดยองค์คณะประกอบด้วยบุคคลจำนวนสามคน มีการยื่นคำให้การเป็นลายลักษณ์อักษร และนั่งพิจารณาข้อพิพาทโดยการฟังคู่พิพาท

๓. การอุทธรณ์ (Appeal) : หากคู่พิพาทฝ่ายใดไม่พอใจในผลคำตัดสินขององค์คณะตามขั้นตอนที่ ๒ ข้างต้น คู่พิพาทฝ่ายที่ไม่พอใจในผลการตัดสินสามารถอุทธรณ์คำตัดสินนั้นได้ ซึ่งเป็นวิธีการปกติในคดีระหว่างประเทศ ทั้งนี้ พบว่าร้อยละ ๗๐ ของคดีพิพาทมีการอุทธรณ์

๔. การปฏิบัติตามคำตัดสิน (Implementation) : คือการนำคำตัดสินขององค์คณะไปปฏิบัติ โดยทั้งนี้ จากสถิติพบว่าการปฏิบัติตามและดำเนินการตามคำตัดสินถึงร้อยละ ๙๐

๕. การตอบโต้ (Retaliation) : ในกรณีที่ไมปฏิบัติตามคำตัดสินขององค์คณะ จะมีการนำคดีมาสู่ชั้นตอนนี้ กล่าวคือวัดค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น

ทั้งนี้ เฉพาะประเทศสมาชิกขององค์การการค้าโลกเท่านั้นที่จะนำข้อพิพาทมาเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาท โดยปกติ ประเทศสมาชิกเพียงหนึ่งประเทศจะยื่นคำร้อง แต่ในบางคดีอาจมีประเทศสมาชิกเป็นผู้ร้องมากกว่าหนึ่งประเทศ เช่น คดีบรรจุกัญธนูหรือของออสเตรเลียที่มีประเทศสมาชิกร้องเรียนถึง ๕ ประเทศ ส่วนผู้ถูกร้อง (Respondent) มีเพียง ๑ ประเทศสมาชิกเท่านั้น สำหรับบุคคลที่สามคือในกรณีที่มิได้เป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกแต่เป็นบุคคลภายนอกที่มีผลประโยชน์ที่เป็นสาระสำคัญในคดีก็สามารถเข้าร่วมในคดีได้ ผลประโยชน์ที่เป็นสาระสำคัญดังกล่าวอาจหมายถึงปัญหาในทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อสถานะแวดล้อมภายในประเทศของบุคคลที่สาม นอกจากนี้ บุคคลที่สามสามารถปรากฏตัวต่อองค์คณะผู้พิจารณาหรือองค์กรอุทธรณ์เพื่อนำเสนอข้อโต้แย้งด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ทำการตัดสินข้อพิพาทนั้น หากเป็นในระดับขององค์คณะก็จะเป็นการเฉพาะคดี (ad hoc) ทุกครั้ง กล่าวคือเมื่อเกิดกรณีพิพาท ประเทศสมาชิกจะทำการเลือกบุคคลสามคนมานั่งเป็นองค์คณะ ซึ่งผู้ที่จะมาเป็นอาจมีคุณสมบัติเป็นนักกฎหมายด้านการค้า นักเศรษฐศาสตร์ นักเจรจาการค้า เจ้าหน้าที่ที่ดูแลด้านนโยบาย หรืออาจเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญเฉพาะ หมายความว่าผู้ที่เป็นองค์คณะไม่จำเป็นต้องเป็นนักกฎหมาย (แต่ส่วนใหญ่ก็เป็นนักกฎหมาย) ซึ่งบุคคลสามคนที่ทำหน้าที่เป็นองค์คณะผู้ตัดสินดังกล่าวจะได้รับการเลือกจากผู้ร้อง (Complainant) และผู้ถูกร้อง (Respondent) แต่หากไม่สามารถตกลงในการเลือกองค์คณะได้ คู่พิพาทสามารถร้องขอให้ผู้อำนวยการองค์การการค้าโลกเป็นผู้คัดเลือกบุคคลจำนวนสามคนมาเป็นองค์คณะ ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้เกิดขึ้นบ่อยมาก อย่างไรก็ตาม มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับให้สมาชิกคู่พิพาทเลือกให้มานั่งในองค์คณะทั้งนี้ สมาชิกคู่พิพาทอาจไม่เลือกจากบัญชีรายชื่อนั้นก็ได้ แต่สำหรับในระดับขององค์กรอุทธรณ์ (Appellate level) มีความแตกต่าง คือไม่มีการเลือกบุคคล โดยจะมีบุคคล ๗ คนอยู่แล้ว มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี และอาจได้รับเลือกกลับมาให้ดำรงตำแหน่งต่ออีก ๔ ปี ได้อีก โดย ๓ ใน ๗ ท่านนี้จะเป็้องค์คณะผู้ทำการตัดสินที่คู่พิพาทไม่สามารถเลือกได้ ซึ่งอาจเป็นการสุ่มบุคคล หรือเลือกโดยวิธีลับ หรือเลือกกันเอง ซึ่งในชั้นอุทธรณ์นี้ไม่คำนึงว่าผู้เป็นองค์คณะจะมีสัญชาติเดียวกับคู่พิพาทหรือไม่ (ต่างจาก Panel level) เนื่องจากในชั้นอุทธรณ์บุคคลทั้ง ๗ คน ไม่มีความเกี่ยวข้องกับรัฐบาลของประเทศตนเอง จึงมีความเป็นอิสระ ปัจจุบันบุคคลทั้ง ๗ คนมาจากประเทศสมาชิก ๗ ประเทศ ได้แก่ อินเดีย เบลเยียม มอริเชียส สหรัฐอเมริกา จีน เกาหลีใต้ และเม็กซิโก แต่ปัจจุบัน จีนและเกาหลีใต้สิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งแล้วจึงมีตำแหน่งว่างอยู่ ๒ ตำแหน่ง โดยจะมีการเลือกผู้มาดำรงตำแหน่งที่ว่างนี้โดยสมาชิกขององค์การการค้าโลก

เหตุผลของการประสบผลสำเร็จสามารถพิจารณาได้จากสถิติที่ปรากฏใน ๒๐ ปีที่ผ่านมา โดยมีคดีพิพาทที่ยื่นเรื่องเข้ามาจำนวน ๕๐๗ คดี เปรียบเทียบกับในสมัยที่อยู่ภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade - GATT) ๔๗ ปี มี ๓๐๐ คดี หรือศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ICC) ที่ก่อตั้งมา ๗๕ ปีแต่มีคดีเพียง ๑๖๒ คดี จะเห็นได้ถึงความแตกต่างกับจำนวนคดีในองค์การการค้าโลก ตัวเลขคดีนี้แสดงให้เห็นว่าคู่พิพาทมีความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทที่มีความเป็นธรรมและเชื่อถือได้ มีการเข้าร่วมในกระบวนการอย่างกว้างขวาง โดยมีประเทศสมาชิกจำนวน ๑๐๔ ประเทศ จากจำนวนประเทศสมาชิกทั้งหมด ๑๖๒ ประเทศ มีทั้งกรณี กลุ่มประเทศพัฒนาแล้วพ้องประเทศพัฒนาแล้ว และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาพ้องประเทศพัฒนาแล้ว หรือประเทศพัฒนาแล้วพ้องประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งถือว่ามีความหลากหลาย

ส่วนเรื่องที่เป็นประเด็นข้อพิพาทนั้นมีทั้งในเรื่องของการเงิน นโยบายทางสังคม หรือบางกรณีเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และอีกหลายเรื่อง เช่น บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ยาสูบ เป็นต้น ทั้งนี้ เวลาที่ใช้ในการพิจารณาไม่นานเมื่อเทียบกับการตัดสินข้อพิพาทของสถาบันอื่น ๆ

การประชุมเสร็จสิ้นลงในเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกาโดยที่ประชุมให้การรับรองเอกสารผลลัพธ์จากการประชุม รายละเอียดเอกสารผลลัพธ์จากการประชุมปรากฏตามภาคผนวก

การหารือและรับฟังบรรยายสรุปจากเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ณ นครเจนีวา

เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ นายพีระศักดิ์ พอจิต รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติคนที่สอง ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้หารือและรับฟังบรรยายสรุปจากนายบุญยฤทธิ์ กัลยาณมิตร เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ในฐานะที่ปรึกษาคณะผู้แทนฯ เพื่อเตรียมการเข้าร่วมการประชุมฯ โอกาสนี้ เอกอัครราชทูตฯ และภริยา เป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารค่ำเพื่อเป็นเกียรติแก่คณะฯ ณ ทำเนียบเอกอัครราชทูต ด้วย

คณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติถ่ายภาพร่วมกับนายบุญยฤทธิ์ กัลยาณมิตร เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก และภริยา ณ ทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ นครเจนีวา

นายพีระศักดิ์ พอจิต รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่สอง
ลงนามในสมุดเยี่ยมและมอบของที่ระลึกแก่นายบุญฤทธิ์ กัลยาณมิตร
เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก

จัดทำโดย
กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก

2016 ANNUAL SESSION OF THE
PARLIAMENTARY CONFERENCE ON THE WTO

What future for the WTO?

Geneva, 13-14 June 2016

Organized jointly by the Inter-Parliamentary Union and the European Parliament

OUTCOME DOCUMENT

Adopted by consensus on 14 June 2016

1. The WTO has since its creation played a pivotal role in strengthening multilateralism, promoting an inclusive world economic order and fostering an open, rules-based and non-discriminatory multilateral trading system. We remain convinced that a fair and equitable international trading system, based on free and fair trade for the benefit of all, can play a crucial role in fomenting global economic growth and sustainable economic development, creating jobs and ensuring welfare.
2. In this regard, we recognize the importance of the outcomes achieved at the Tenth Ministerial Conference in Nairobi, in December 2015. The Ministerial Decisions related to agriculture and LDCs are crucial for the developing countries and LDCs. The decision regarding export competition on agriculture is an important agreement that will help level the playing field in a sector still marked by some protectionist trading practices and rules in certain countries, which is of importance for the developing countries.
3. We appreciate the decision on public stockholding for food security purposes and call for the conclusion of negotiations on finding a permanent solution to the issue, in keeping with the decision. We believe that the issue of food security is vital for developing countries and that WTO rules must support efforts to combat hunger. In line with the same decision, we also want to stress the importance of a speedy adoption of a proposal for a Special Safeguard Mechanism, in conformity with the Nairobi Ministerial Decision on the issue.
4. It is now of utmost importance that all Members of the WTO implement the decisions taken both in Nairobi and in Bali, including swift ratification of the Trade Facilitation Agreement, creation of new export opportunities for LDC service-providers under the LDC services waiver and simplification of regulations governing rules of origin. We call for the extension of the Information Technology Agreement for those WTO Members concerned.
5. We urge WTO Members to capitalize on the momentum created by recent progress, bearing in mind the strategic objective of strengthening the multilateral trading system and the need to consolidate the WTO as the centre of trade negotiations, while at the same time recognizing that new approaches will be necessary. Flexibility, openness, inclusiveness and political engagement will be key to advancing on all the remaining issues of the Doha Development Agenda (DDA). Since the Doha Round was launched in 2001, the world has changed dramatically in economic, political and technological terms. New challenges such as e-commerce, digital trade and international investment can also be discussed without prejudice to outstanding issues of the DDA.
6. It is widely acknowledged that trade in services, as a new frontier for enhancing the participation of developing countries and LDCs in international trade, is important not only for developed countries, but is rapidly emerging as a critical vehicle for realizing development gains for all. However, positively integrating developing countries, especially LDCs, into the global services economy and increasing their participation in services trade, particularly in modes and sectors of export interest to them, remains a major development challenge.
7. We need to intensify efforts to achieve rapid progress in services negotiations in each of the pillars of services negotiations such as market access, domestic regulations and LDC services waiver to achieve progressively higher levels of liberalization of trade in services, while ensuring that particular attention is given to sectors and modes of supply of export interest to developing countries. WTO Members also need to work on issues that can facilitate trade in services.

8. We believe that the process leading up to the Ministerial Conference has once again shown the importance of more transparent and inclusive negotiations. The Ministerial Conference should not be used to replace the negotiating bodies at the WTO. In order to achieve greater efficiency and accountability, a review of the working practices of the WTO will also contribute to better rule-making in the trade forum.

9. Recent years have witnessed a surge in plurilateral, regional and bilateral trade agreements, motivated by participants' desire to further liberalize and address trade rules and disciplines in policy areas insufficiently dealt with in the WTO and, to some extent, by the lack of progress in the Doha Round. Such agreements present a double advantage since: (a) they can stimulate trade between participants, especially by unlocking liberalization and upgrading rules and disciplines in policy areas tackled less thoroughly in the WTO; and (b) they may support the multilateral system, provided that such agreements are open, transparent and WTO-compatible, based on shared rules and create the conditions for possible future discussions in the WTO. We stress, however, that, in this sense, these agreements should not undermine the role of multilateral accords in international trade.

10. We acknowledge that trade can not only be a key factor in economic development but can also act as an important tool in the path to development. We underscore the need to link the multilateral trade agreements and the implementation of the international development agenda, including the Sustainable Development Goals (SDGs).

11. Paragraph 8 of the Doha Mandate mentions gender equality and women's empowerment among the goals which are essential for all countries to attain. We note that gender mainstreaming and women's empowerment are instrumental to development strategies for achieving gender equality and are key to the eradication of poverty. Therefore, we encourage policymakers to mainstreaming gender in macro-economic policies, especially in trade policy.

12. Despite the fact that 95 per cent of global enterprises are SMEs, which are significant as engines of growth, innovation, social integration and employment, SMEs currently only account for a small portion of trade among WTO Members. Considering the need to further strengthen the capacity and ability of SMEs to engage in international trade and enter the global market, we therefore encourage the WTO Members to reduce supply chain barriers to trade and enable SMEs to generate profits from the global value chain. This includes but is not limited to, expansion of market access, financial access and funding mechanisms, business networking, technical assistance, communication and transport infrastructure, as well as capacity building.

13. The challenges facing the WTO stress the need for the continued involvement of parliamentarians in this important world trade body. Parliamentarians not only ratify the outcomes of negotiations, they are also a crucial bridge/liaison between the WTO and the people they aim to serve. We urge the WTO to make full use of the Parliamentary Conference on the WTO, co-organized by the IPU and the European Parliament, ensuring that parliamentarians have access to all the information they need to carry out their oversight role effectively and contribute meaningfully to trade policies.

เอกสารผลลัพธ์จากการประชุม
การประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก ประจำปี ๒๕๕๙
ที่ประชุมให้การรับรองเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙

๑. นับตั้งแต่มีการจัดตั้งองค์การการค้าโลกขึ้น องค์การนี้มีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมระบบพหุภาคีให้มีความเข้มแข็งโดยส่งเสริมระเบียบเศรษฐกิจโลกที่มีทุกฝ่ายร่วมกันและรักษาระบบการค้าแบบพหุภาคีที่ไม่แบ่งแยกและมีกฎเกณฑ์ เรายังคงมีความเชื่อมั่นว่าระบบการค้าระหว่างประเทศที่เหมาะสมและเท่าเทียมกัน ยึดหลักการการค้าที่มีความเป็นอิสระและเป็นธรรม เพื่อประโยชน์สำหรับทุกคน สามารถมีบทบาทสำคัญในการปลูกให้เศรษฐกิจของโลกเจริญเติบโตและมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนโดยการสร้างงานและมีประกันด้านสวัสดิการ

๒. ในการนี้ เราตระหนักถึงความสำคัญของผลลัพธ์ที่บรรลุผลในการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๑๐ ณ กรุงไนโรบี เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ ข้อตัดสินใจระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากต่อกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ข้อตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันการส่งออกในด้านเกษตรกรรมเป็นข้อตกลงที่สำคัญที่จะช่วยให้ทุกฝ่ายในภาคการเกษตรมีความเท่าเทียมเสมอภาคทั่วกันแต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของวิธีปฏิบัติทางการค้าที่เป็นระบบการค้าแบบคุ้มครองและกฎเกณฑ์ของบางประเทศ

๓. เราขอแสดงความชื่นชมต่อข้อตัดสินใจในเรื่องการสำรองสินค้าเกษตรโดยภาครัฐ เพื่อความมั่นคงทางอาหาร (Public stockholding for food security purposes) และเรียกร้องให้การเจรจาเรื่องการหาวิธีการแก้ไขปัญหาค่าอาหารต่อประเด็นนี้เสร็จสิ้นลง เราเชื่อว่าประเด็นปัญหาเรื่องความมั่นคงทางอาหารมีความสำคัญยิ่งต่อประเทศกำลังพัฒนาและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขององค์การการค้าโลกจะต้องสนับสนุนความพยายามในการต่อสู้กับความหิวโหย และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตัดสินใจเดียวกันนี้ เราจึงต้องการเน้นย้ำความสำคัญของการเร่งให้การรับรองข้อเสนอมาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguard Mechanism) ให้เป็นไปตามข้อตัดสินใจจากการประชุมระดับรัฐมนตรี ณ กรุงไนโรบี

๔. ปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญอย่างที่สุดที่สมาชิกขององค์การการค้าโลกทุกประเทศจะต้องนำข้อตัดสินใจจากการประชุม ณ กรุงไนโรบีและเมืองบาหลีไปปฏิบัติให้เกิดผล ทั้งนี้ รวมถึงการเร่งให้สัตยาบันในข้อตกลงเรื่องการอำนวยความสะดวกทางการค้า การสร้างโอกาสการส่งออกใหม่ ๆ สำหรับผู้ให้บริการของประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดภายใต้ข้อยกเว้นสำหรับการให้สิทธิพิเศษแก่การค้าบริการของประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (LDC Services Waiver) และการทำให้กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของถิ่นกำเนิดของสินค้ามีความสะดวกมากขึ้น เราเรียกร้องให้มีการขยายข้อตกลงเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับสมาชิกองค์การการค้าโลกที่เกี่ยวข้องด้วย

๕. เราขอกระตุ้นให้สมาชิกขององค์การการค้าโลกใช้ประโยชน์จากกระแสนี้โดยยึดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างระบบการค้าแบบพหุภาคีให้เข้มแข็ง และความจำเป็นในการสร้างองค์การการค้าโลกให้เป็นหนึ่งในฐานะเป็นศูนย์กลางในการเจรจาการค้า ขณะเดียวกันก็ให้เกิดความตระหนักวิธีการใหม่ ๆ ก็มีความจำเป็นต้องนำมาใช้เช่นกัน ทั้งนี้ ความยืดหยุ่น การเปิดรับ การให้ความสำคัญกับทุกฝ่าย และความเกี่ยวพันทางการเมืองล้วนเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การแก้ไขประเด็นปัญหาที่ยังค้างคาในวาระการพัฒนากรอบโตฮาให้ก้าวหน้าต่อไป นับตั้งแต่การเจรจากรอบโตฮาได้เกิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๔๔ โลกมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมากในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี มีการอภิปรายในสิ่งท้าทายใหม่ ๆ เช่น อี-คอมเมิร์ซ การค้าดิจิทัล และการลงทุนระหว่างประเทศ

๖. เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าการค้าบริการ (Trade in Services) ในฐานะกิจกรรมที่จะยกระดับการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดในด้านการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งมีความสำคัญไม่เพียงเฉพาะประเทศพัฒนาแล้ว แต่ยังช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนที่สำคัญให้ทุกประเทศได้รับประโยชน์จากการพัฒนา อย่างไรก็ดี การที่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและโดยเฉพาะกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุดเข้าเป็นส่วนหนึ่งในเศรษฐกิจฐานบริการระดับโลก และการให้ประเทศเหล่านี้ได้มีส่วนร่วมในด้านการบริการการค้าระหว่างประเทศมากขึ้นยังคงเป็นสิ่งท้าทายด้านการพัฒนาที่มีความสำคัญหลัก โดยเฉพาะในภาคส่งออกที่ให้ประโยชน์แก่กลุ่มประเทศเหล่านี้

๗. เราจำเป็นต้องใช้ความพยายามมากขึ้นเพื่อให้บรรลุความก้าวหน้าที่รวดเร็วในการเจรจาการค้าบริการในแต่ละเสาหลักของการเจรจา เช่น การเข้าถึงตลาด กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ภายในประเทศ และการให้สิทธิประโยชน์ในการค้าบริการแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (LDC Services Waiver) เพื่อให้บรรลุเสรีภาพของการค้าบริการที่มีมากขึ้น และทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าได้มีการให้ความสนใจเป็นพิเศษในภาคการค้า และรูปแบบการจัดหาสินค้าส่งออกที่เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา สมาชิกขององค์การการค้าโลกยังจำเป็นต้องทำงานในประเด็นปัญหาที่สามารถอำนวยความสะดวกต่อการค้าบริการด้วย

๘. เราเชื่อว่ากระบวนการที่นำไปสู่การประชุมระดับรัฐมนตรีได้แสดงถึงความสำคัญของการเจรจาที่โปร่งใสและดึงทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น การประชุมระดับรัฐมนตรีไม่ควรถูกใช้มาแทนที่หน่วยงานด้านการเจรจาในองค์การการค้าโลก ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุประสิทธิภาพตลอดจนเกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การทบทวนวิธีปฏิบัติในการทำงานขององค์การการค้าโลก จะมีส่วนช่วยในการกำหนดกฎเกณฑ์ในเวทีการค้าได้ดียิ่งขึ้น

๙. ไม่กี่ปีมานี้ เราได้เห็นการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของการทำความตกลงหลายฝ่ายในระดับภูมิภาคและระดับทวิภาคี ที่ได้รับแรงจูงใจจากความปรารถนาของผู้ที่ทำความตกลงซึ่งต้องการให้เกิดเสรีในทางการค้าและแก้ไขปัญหากฎเกณฑ์และวินัยทางการค้าในขอบเขตด้านนโยบายที่ยังมีการจัดการไม่ดีเพียงพอในองค์การการค้าโลกและการเจรจารอบโตฮงอไม่มีควมคืบหน้า ความตกลงดังกล่าวแสดงถึงความได้เปรียบเชิงซ้อน เนื่องจาก (ก) ความตกลงสามารถกระตุ้นการค้าระหว่างคู่ค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยการเปิดเสรี และยกระดับกฎเกณฑ์และวินัยในขอบเขตด้านนโยบายที่ไม่ค่อยละเอียดซึ่งพบในองค์การการค้าโลก และ (ข) ความตกลงอาจสนับสนุนระบบพหุภาคี โดยกำหนดให้ความตกลงดังกล่าวมีความโปร่งใส และสอดคล้องกับองค์การการค้าโลก โดยยึดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ร่วมกัน และสร้างเงื่อนไขเพื่อการอภิปรายในองค์การการค้าโลกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตาม เราเห็นว่า ความตกลงต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ควรทำลายบทบาทของความตกลงที่มีร่วมกันในระดับพหุภาคีในการค้าระหว่างประเทศ

๑๐. เราทราบว่า การค้าไม่เพียงแต่เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แต่ยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสำคัญในเส้นทางสู่การพัฒนาอีกด้วย เราเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการเชื่อมโยงความตกลงการค้าพหุภาคีและการปฏิบัติตามวาระการพัฒนาระหว่างประเทศ รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

๑๑. วรรค ๘ ของเอกสารผลการประชุมรอบโตฮงอ กล่าวถึงความเท่าเทียมกันระหว่างเพศและการเพิ่มพลังของสตรีในบรรดาเป้าหมายต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำคัญสำหรับทุกประเทศที่จะต้องบรรลุเป้าหมายนี้ได้ เราสังเกตว่า การส่งเสริมหลักการความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายให้เป็นกระแสหลักการพัฒนาและการเพิ่มพลังของสตรีเป็นเครื่องมือในยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบรรลุความเท่าเทียมกันทางเพศ และเป็นกุญแจสำคัญในการขจัดความยากจน ดังนั้น เราจึงขอกระตุ้นผู้ทำนโยบายให้พัฒนาเรื่องหญิงและชายให้เป็นกระแสหลักในนโยบายเศรษฐกิจมหภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนโยบายทางการค้า

๑๒. แม้ว่าจำนวนร้อยละ ๙๕ ของวิสาหกิจทั่วโลกเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีความสำคัญเสมือนเป็นตัวเร่งให้เกิดการเติบโต สร้างนวัตกรรม การรวมตัวกันทางสังคม และเกิดการจ้างงาน แต่ปัจจุบันเอสเอ็มอีทำการค้ากับประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกในจำนวนไม่มาก โดยเมื่อพิจารณาถึงความจำเป็นในการสร้างขีดความสามารถและความสามารถของเอสเอ็มอีให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้นเพื่อให้เข้าสู่การค้าระหว่างประเทศและเข้าสู่ตลาดโลก เราจึงกระตุ้นให้สมาชิกองค์การการค้าโลกลดอุปสรรคของห่วงโซ่อุปทานที่มีต่อการค้า และทำให้เอสเอ็มอีสามารถสร้างกำไรจากห่วงโซ่คุณค่าของโลกได้ ทั้งนี้รวมถึงแค่เพียงการขยายการเข้าถึงตลาด การเข้าถึงด้านการเงินและกลไกการจัดหาเงินทุน เครือข่ายธุรกิจ ความช่วยเหลือทางเทคนิค โครงสร้างการสื่อสารและการขนส่ง รวมทั้งการสร้างขีดความสามารถ

๑๓. สิ่งท้าทายที่องค์การการค้าโลกกำลังเผชิญอยู่ เน้นย้ำถึงความจำเป็นสำหรับความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของสมาชิกรัฐสภาในองค์การการค้าโลกที่สำคัญนี้ สมาชิกรัฐสภาไม่เพียงให้สัตยาบันต่อผลการเจรจา หากแต่ยังเป็นผู้เชื่อมโยง/ผู้ประสานที่สำคัญระหว่างองค์การการค้าโลกและประชาชน เราขอกระตุ้นให้องค์การการค้าโลกใช้การประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลกที่ได้จัดร่วมกับสหภาพรัฐสภา และสภายุโรปครั้งนี้อย่างเต็มที่ เพื่อรับประกันว่าสมาชิกรัฐสภาได้เข้าถึงข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นต้องดำเนินการในบทบาทการตรวจสอบให้เกิดประสิทธิภาพและมีส่วนช่วยในนโยบายการค้าอย่างมีความหมาย

**Intervention on
“Making trade work for development after Nairobi”**

by

Hon. Mr. Isara Vongkusolkrit

Monday 13th June 2016, 15.30 – 16.30 hrs.

Thank you Mr. Chairman,

1. During the 20 years of WTO, the WTO has not responded enough to the issues of inequalities, namely, income, healthcare, education and opportunities. These contribute negatively to their social and political instability.

2. How can the members that are facing these problems agree to the trade issues if they still have these dimensions of inequalities and instability.

3. It is the duty of WTO and the member countries to get them up to speed to achieve the level of playing field.

4. I would urge as a matter of priority that the social and physical infrastructures must be urgently addressed to help these countries.

5. This can be done through the coordination of the WTO with aid-giving organizations such as the World Bank Groups, ADB, Asian Infrastructure Investment Bank and the ITC.

6. In this connection, I would urge in order to achieve the full ratification of the WTO decisions and agreements, the capacity building for the Parliamentarians would be urgently required and we would like to call for WTO to work with the countries that have not yet ratified to get the full ratification as soon as possible and to take the first opportunity to meet with the Executive and the Legislative Branches of the countries in question.

Thank you, Mr. Chairman.